

אמר ובי אשעו: ויטו ישראל נעשה לנשבע יצתה בתיקל
אמרה מי גילה רו זה לבני, ר. שמלאכי השרה משתמשים ב"י (שבת פ"ח).

הקדמות נעשה לנשבע וזה כחן של ישראל מאז ומעולם. מפני שאנו חשים בקרבנו
שבמיוחד הטבע של כל מהותנו, כל קדושת היהדות צמחה. וזהו אנו חשים איו
הלימות. לגברותה בנוגע לנשבע, אנהו צריכים ראשית לכל להתחנך להיות
נאמנים לנשבענו. נגדנו את עצמנו מכל התבטחות עצמות נודע להגן במאוז על הצביון
השלם שלנו, ואי נצטור בעונו על דרכנו בכל מסילות החיים ובללם גם כן בדרבה של
המתח: הלאומיות ובני הארץ.

מאמרי הראיה / קוק, אברהם יצחק בן שלמה זלמן הכהן / עמוד 185
הודפס מאוצר החכמה

בדיוק הנשבע היותר שלם, בלי שמיעה של שפירים בהגדטה, מפני שכן חקוק
בטבעה. ובתנאים הרחובי אין היצורים הרחוביים העליונים צריכים שמיעה לפני
מפעליהם, מפני שקדושתם היא להם טבעית. רק בני אדם העלולים להיות נבוכים
על ידי שהתחנך המדע המודיע, צריכים התאוננות לשוב אל הטבע הידיו הנפש
שלנו.
אמרנו בנשבעי זה סיני, בעת אשר ראש הפסגה של ארצות היהנו נתגלה על
כללנו, בעת אשר אדון כל נגלה עלינו בערפלי טוהר ללמד לעמנו תורה ומצוות.
באנו ליד המעלה העליונה הזאת, והוינו ישראלים טבעיים טהורים, כטבע האיתן
של נשמתנו בעצם טהרה. ובשביל כך הקדמנו נעשה לנשבע, למעלה מכל התרבות
המודיעת של האנושיות השונה בהבליה והסכולות מסכולות רשעתה בשליטת האדם
לדע לה ואגודת בזה את עצמה ונצמחה.

ועתה אנו כולכם צעירים וקנים, בתעופה אמיצה נשוב לאוחז המורה הנשגב
שלנו. ונשבעים לעצם טבע נשמתנו, נעמד כולנו לבצר את שבת-שבתנו באי
היותו, על פי הוסדר של הטהור האמוני העצמי, נגלה בכל מפעלי החיים הכלליים
המפריטים את אוחז הרוח הכמוס מכל האנושיות כולה, המהצעה ניסורי כהשתנה
לעצמה.
ובתנאי: תמוצץ במרומי הקודש עור הפנים: "מי גילה רו זה לבני? רו שמלאכי
השרה משתמשים ב"י!
ועימי עניא נענה כולנו קול אחד הוצב להבות אש: "כל אשר דבר די נעשו
ונשבעו י!"

מאמרי הראיה / קוק, אברהם יצחק בן שלמה זלמן הכהן / עמוד 186
הודפס מאוצר החכמה

אמר ובי אשעו: ויטו ישראל נעשה לנשבע יצתה בתיקל
אמרה מי גילה רו זה לבני, ר. שמלאכי השרה משתמשים ב"י (שבת פ"ח).

שיחות הרב צבי יהודה - ב (שמות) / קוק צבי יהודה בן אברהם יצחק הכהן / עמוד 29
הודפס מאוצר החכמה

5. "נעשה ונשבענו"

מתוך-כן נפגשים בסימטה המיוחדת של "נשבעו" שעמדו על הר סיני²⁸: "נעשה
ונשבענו"²⁹. אנשים טפשים מן החך אינם מבינים ואומרים שזה - ש"י של פוזנות:
"עמא פוזא"³⁰ אין זה הגיוני להקים נעשה לנשבע! אבל אנהו מכינים שהו
סוד שמלאכים משתמשים בו ושאינו שייך לבני-אדם. "כשעה שהקדימו ישראל
שיחות הרב צבי יהודה - ב (שמות) / קוק צבי יהודה בן אברהם יצחק הכהן / עמוד 30
הודפס מאוצר החכמה

נעשה לנשבעי, יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני זה זה שמלאכי השרה
משתמשין בו. דכתיב: "ברכו ד' מלאכיו גבורי כח עושי דברו לשמוע בקול
דבריהם". בוכות נצחון משה ובינו את המלאכים: "משכה אלינו שפת המלאכים.
כאן מתגלית האמיתיות שלחן יסוד היהדות כפי שמוחזק ב"אורות התורה"³¹.
"נשבעו נשבעי" הוא היסוד המיוחד שלנו, והיכן הוא מופיע?
בפרשת "יתרו" אלא בפרשת "משפטים". כיון שעכשיו כבר נגמר ה"עסק" של
ידידת ד' אלינו אשר רוממה אותנו, ומתדבק המניע סיום המלאכה שלנו: "נעשה
ונשבענו". ב"יתרו" נמצא היסוד: "כל אשר דבר ד' - נעשה"³², נעשה - כי
מסתמא כבר נדע מה יש לעשות. ועכשיו מופיעה שלמות עבודת הקודש: "נעשה
ונשבעו".

6. מעבר מכלל לפרטים

הענינים האלהיים מתגלים במדרגות, עלי-פי סדר עליון. בסוף פרשת "יתרו"
אנו נפגשים, מבח הסדר האלוהי, עם מדרגת המעבר בין מעמד הר סיני
הכלל-כללי, לבין התפרטות "המשפטים אשר נשעם לפניהם"³³, בין השמיעות
לארציות. ההתפרטות מתחילה בענינים המגרים, שגורשיים ויסודי: "איתו - אתם
ראיתם כי מן השמים דברתי עמכם"³⁴ לכן "אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו
לכם"³⁵, "חרכך הנפת עליהם"³⁶ ו"ולא תעלה במעלות על מוכחי אשר לא תגלה
שיחות הרב צבי יהודה - ב (שמות) / קוק צבי יהודה בן אברהם יצחק הכהן / עמוד 31
הודפס מאוצר החכמה

ג. עיקר הידיעה היא, שהיה' כללות התורה נבנית
 בלב בחוק והכרה ברורה כ"כ, עד שמכת השמירה
 הכלל ישפיע כח הזמירות הפרטי לכל מצות ודקדוקיה
 זורה, ואז דומה הדבר לכח חיים הנובע מן הדיעה
 ומתפשט על האברים כולם. מה שאין כן מבליעדי
 הידיעה האמיתית הכללית הרי כל דבר מן התורה
 הוא ענין מיוחד בפני עצמו, וזה מטיל שבוש ביסוד
 הכרת התורה, ומונע מעבודת אהבה ונדבה, יצירת
 להם דבר ד' צו לצו קו לקו" כי צריך שתהיו זכרי
 זורה גיכרית לחקה אותה ומצתה אמת.

עיקר התורה / קוק, אברהם יצחק בן שלמה זלמן הכהן / עמוד 15
 מאוצר החכמה

כשתלב בריא מתפשט, בחוק כח הלחץ, ורם
 בכל העורקים הזקים הרחוקים, וכשהשכל חזק
 יצבין יסודה של תורה וכללית, ואיך פרטיה הרבים
 יחייבים מתוך כללה, ההשקפה געשית בהירה ומקפת
 יאה אהבה רבה ורגשי כבוד והדרת קדושה לכל דבר
 קדוק קל שבתורה.

עיקר התורה / קוק, אברהם יצחק בן שלמה זלמן הכהן / עמוד 16
 מאוצר החכמה

סגולה נפרד העמים פירי גר הארץ: ואתם תהיו לי ממלכת
 בלתיים וגוי קדוש אלהי: ואלו ימים יאמר תדבר אל בני ישראל:
 ויבא משה ויקרא ללויים ויאמר להם וישם לפניהם את כל הידבריים
 האלה אשר צוהו יהוה: ויענו כל הימים ויאמרו כל
 אשר דבר יהוה נעשה וישב משה את דברי ה' עם אל
 יהוה: ויאמר יהוה אל משה הנה אנכי בא אליך בערב
 ונענן בעבודי וישמעו בקולי: דברי עמך וגם יבנה ואמרו לעולם
 ונצד משה את דברי ה' אל יהוה: ויאמר יהוה אל משה
 יהוה נעשה: וכתב משה ויאמר יהוה נעשה וישמעו בקול
 ויבן מזבח תקחת קהר וקטרת וישחה מצבה לשנים אשר
 שבתו ישראל: וישלח משה את ידיו ויעלו עליו
 וינבחו זכרים שלמים ליהוה פרים: ויקח משה חצי קדים
 וישם על המזבח ויאמר יהוה נעשה וישמעו בקול
 ויקרא לאנשי העם ויאמרו כל יהוה נעשה וישמעו:
 ויקח משה את הדברים אשר אמר יהוה אל משה ויעל משה על
 צמד קונו / תורה בבואם ומתוכם מידות סורן / עמוד 122

1. ספלות

פושט "משפטים" היא המשך של פננת זה מיני ומתן תורה. החלק השני של
 מתן תורה "עמור" ו"משפטים" הן הכלל הפרטים. כ"חזרו" נמצא הסוד: עשרת
 הברות, כהם רמות כל התורה כולה. התורה כולה הנהגות הגדולה של מצוות
 בפרשת "משפטים".
 ספר פננים הזכרונ סיפור הכתוב: וישויות וחזיונות, הוא הברת המציאות.
 אין מוכנו שתי רשויות, חס ושלום, אלא אי דת אלוהית שמתגלה בשמים. אחת
 דבר אלוהים, שהם זו שמעתי. גם נמללים רים איזה דבר, נפגשים קודם כצנע
 הדבר ומחמתו, ומתוך כך בכל ממשית ה"פרטותו" מונה של קודש — כפול
 ויהי, "קדשים יהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם", הקדושה נמשכת מן השמים
 ויחת הרב צבי יהודה - ב (שמות) / קוק בן הכהן / עמוד 27:
 ודפס מאוצר החכמה

לארץ, הכפלות של שמים וארץ היא כפילות של ענין אחר. "אחד אלוהינו
 שבשמים ובארץ": כולל ומשרה שישויות בשמים ובארץ. ביטוי יותר עליון של
 שמים וארץ הוא: כלליות ופרטיות הכלליות היא מקור הדבר, עצמיותו
 האבסטרקטית האלוהית השממית, תלויה מתגלה במעשיות בפרטי פרטים. המקור
 האלוהי העליון ר"לית מחשבה חפיקה כיה" מתגלה כמה שמונע אלינו רשיון
 לנו, "המגבית לשבת — המשפיע יצוהו בשמים ובארץ". "ככל מקום שאתה
 הוצא מלכותו של הקב"י — שם יצאנו ממצא עבודתו". הכונה של-עולם מתגלה
 בעליונותו ובתעמולתו.

2. אחרות וריבוי

יש צורך לשון ולחזיר על זה לאין סוף האחרות השלמה משמי מונמא עלאה.
 מתגלה למטה דרכיו והבחנת דתו יאות. בכל יש מדרגות. גם במציאות
 הרוחנית. התורה היא אחת הבהות אלו ואלו דברי אלהים חיים. ו"מה
 שתלמיד ותיק עתיד לחדש כבר נבין. למשה מסיניו". בתורה שבכתב יש
 מדרגות, ובתורה שבעל-פה יש מדרגות. התורה מחולקת לכלוהיה ופרטותיה.
 כפי שנמצא ב"אורות התורה". הן יש ישראל הוא גוף אחד וישמה אחת, והיא
 מחולקת לצוים בינונים ורשעים. ויש להם כלים לכול-ישראל. בכל יש
 מדרגות, והן הן ממקור האמיתי האלוהי. אלוהים הוא "בעל הכוחות